

תִּתָּאֵי, וְעַל דָּא וְדָאֵי שְׁעִיר וְלֹא אֲחֵרָא.
 בַּפּוֹר, אֲמַאי אֲקָרִי כַּפּוֹר, אֲלֵא בְּגִין דְּנִקֵּי כָּל
 מְסַאָבוּ, וְאֶעֱבֹר לִיה מִקְמִיה, בְּהֵהוּא
 יוֹמָא. וְעַל דָּא, יוֹם כַּפּוֹר: יוֹמָא דְנִקְיוּתָא,
 וְהִכִּי קָרִינָא לִיה. פְּתִיב (ויקרא טז) כִּי בְיוֹם הַזֶּה
 יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם, כִּי הַיּוֹם הַזֶּה
 מִיבְעִי לִיה, מָאִי כִּי בְיוֹם הַזֶּה. אֲלֵא בְּגִין
 דְּאִתְדַּכֵּי מִקְדָּשָׁא לְעִילָא, וְאִתְנַקֵּי (נ"א וְאִתְנַהֵר),
 פְּתִיב כִּי בְיוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם, יִכַּפֵּר וַיִּנְקֵי
 בְּקִדְמִיתָא בְיוֹם הַזֶּה, בְּגִין דִּיתְדַּכֵּי, וּלְבַתֵּר
 עֲלֵיכֶם.

תו, יִכַּפֵּר בְיוֹם הַזֶּה, וַיִּנְקֵי לִיה בְּקִדְמִיתָא, וְכָל
 דָּא עֲלֵיכֶם, בְּגִינְכוֹן אֲצִטְרִיף לְנִקְאָה לִיה,
 וּלְדַכָּא לִיה בְּקִדְמִיתָא. יִכַּפֵּר, מָאֵן יִכַּפֵּר.
 אֲלֵא דָּא הוּא עֲלֵמָא עֲלָא, דְּנִהֵר וַנְקֵי לְכָלָא.
 וְעַל דָּא כִּלְהוּ סְטָרִין בִּישִׁין, דְּאֲקָרוּן מְצוּלוֹת
 יָם, אֲתַעֲבְרוּ. וְכַמָּה דְּאֵינוּן מְצוּלוֹת יָם תְּלִיין,
 הִכִּי נָמִי תְלִינָא שְׁעָרָא (ס"א דִּילִית, דְּהוּא סְטָרָא וְכו')
 דִּילִיה כָּל הַהוּא סְטָרָא דְלַהוֹן, וְשְׁעָרָא דְהַהוּא
 סְטָרָא לֹא שְׁעִיעַ.

בְּנוֹנָא דָּא כְּתִיב, (ויקרא טז) וְכַפֵּר עַל הַקֹּדֶשׁ
 מִטּוֹמֵאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפִּשְׁעֵיהֶם לְכָל
 חַטָּאתָם. וְכָל חַטָּאתָם מִבְּעֵי לִיה, אֲלֵא לְהִנָּא
 לַהוֹן, מִכָּאֵן וּלְהִלָּא לְכָל חַטָּאתָם דְּלֹא יָכִיל
 מְקַטְרְגָא לְשִׁלְטָא עֲלֵיהּ (ועל דא) בְּיוֹמָא
 דְּכַפּוֹר, דְּאִיהּ קְנוּחָא דְכָל חוֹבִין, וַנְקִי
 דְלַהוֹן. בְּעָאן יִשְׂרָאֵל לְנִקְאָה גְרַמִּיָּהּ, וּלְמַהֲרָ
 יַחֲפִי רַגְלִין, כְּמִלְאָכִי עֲלָאִין. חֲמִשׁ עֲנוּיִין,
 בְּגִין לְאִסְתִּיעָא בְּחִמֵּשׁ סְטָרִין עֲלָאִין, דְּיוֹמָא
 דְּכַפּוֹרֵי אֲפִיק לֹון, וְאֵינוּן תַּרְעִין דִּילִיה.

וְאִי שְׁתִּיָּה קָא חָשִׁיב, דְּאִיהּ מִסְטָרָא דִּיצְחָק,
 הָא שִׁית, וְאֵף עַל גַּב דְּבִכְלָל אֲכִילָה אִיהּ,
 וְכִדִּין אֵינוּן שִׁית, וְעֲנוּיָא בְּתִרְאָה תְּשֻׁמִּישׁ

וְעַל זֶה וְדָאֵי שְׁעִיר, וְלֹא אֲחֵר.
 בַּפּוֹר, מְדוּעַ נִקְרָא כַּפּוֹר? אֲלֵא
 מִפְּנֵי שְׁמִנְקָה כָּל טְמֵאָה וּמַעֲבִיר
 אוֹתָהּ מִלְּפָנֵינוּ בְיוֹם הַהוּא. וְעַל זֶה
 יוֹם כַּפּוֹר יוֹם שֶׁל נִקְיוֹן, וְכִּי
 קוֹרְאִים לוֹ, שְׁכַתוּב (ויקרא טז) כִּי
 בְיוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר
 אֶתְכֶם. כִּי הַיּוֹם הַזֶּה צָרִיף לוֹ
 לְכַתֵּב! מָה זֶה כִּי בְיוֹם הַזֶּה? אֲלֵא
 מִשּׁוּם שְׁמִטָּה מְקֻדָּשׁ לְמַעַלָּה
 וּמִתְנַקֵּה (וּמְאִיר), כְּתוּב כִּי בְיוֹם הַזֶּה
 יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם. יִכַּפֵּר וַיִּנְקֵה בְּתַחֲלָה
 בְיוֹם הַזֶּה, כְּדִי שְׁיִטְהֹר, וּלְבַסּוּף
 עֲלֵיכֶם.

עוֹד, יִכַּפֵּר בְיוֹם הַזֶּה, וַיִּנְקֵה לוֹ
 בְּתַחֲלָה. וְכָל זֶה עֲלֵיכֶם, בְּסִבְתְּכֶם
 צָרִיף לְנִקְוֹת אוֹתָהּ, וּלְטַהֵר אוֹתָהּ
 תַּחֲלָה. יִכַּפֵּר - מִי יִכַּפֵּר? אֲלֵא זֶהוּ
 עוֹלָם הָעֲלִיּוֹן שְׁמַאִיר וּמִנְקָה
 לְכָלָם. וְעַל זֶה כָּל צָדִידִים רְעִים,
 שְׁנִקְרְאִים מְצוּלוֹת יָם, עוֹבְרִים.
 וְכִמּוֹ שְׂאוֹתָן מְצוּלוֹת יָם תְּלוּיוֹת,
 כִּי גַם תְּלוּיוֹת שְׁעָרוֹת (שְׁלוֹ, שְׁחֹא
 צד) שְׁלוֹ, שְׁחֹא צד שְׁלֵהֶם, וְשְׁעָרָא
 שֶׁל הַצֵּד הַהוּא לֹא חֵלֵק.

כְּמוֹ זֶה כְּתוּב, (שם) וְכַפֵּר עַל
 הַקֹּדֶשׁ מִטּוֹמֵאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וּמִפִּשְׁעֵיהֶם לְכָל חַטָּאתָם. וְכָל
 חַטָּאתָם צָרִיף לוֹ לומר! אֲלֵא
 לְהִנָּא שְׁלֵהֶם. מִכָּאֵן וְהִלָּא לְכָל
 חַטָּאתָם, שְׁלֵא יָכוֹל הַמְקַטְרֵג
 לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם (ועל זח) בְיוֹם כַּפּוֹר,
 שְׁחֹא הַעֲבֵרַת כָּל הַחוֹבוֹת וַנְקִי
 שְׁלֵהֶם. צְרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְנִקְוֹת
 עֲצָמָם וּלְלָכֵת יַחֲפִי רַגְלִים
 כְּמִלְאָכִי עֲלִיּוֹן. חֲמִשָּׁה עֲנוּיִים
 כְּדִי לְהַעֲזֹר בְּחִמְשָׁה צָדִידִים
 עֲלִיּוֹנִים שְׁיוֹם הַכַּפּוֹרִים מוֹצִיא
 אוֹתָם, וְהֵם שְׁעָרִים שְׁלוֹ.

וְאֵם שְׁתִּיָּה מַחֲשִׁיב, שְׁחֵא מַצֵּד
 שֶׁל יִצְחָק, הָרִי שְׁשָׁה. וְאֵף עַל גַּב
 שְׁבִכְלָל אֲכִילָה הִיא, וְאֵז הֵם
 שְׁשָׁה, וְעֲנוּי אַחֲרוֹן תְּשֻׁמִּישׁ
 הַמִּטָּה הוּא, וּבְדִרְגָּה שְׁשִׁית

לשנה אחת:
כ שבט

תצוה - קפ"ה ע"ב

ג' שנים-ש"ב:
ל כסלו רצא

הַמָּטָה אִיהוּ, וּבִדְרָגָא שְׁתִּיתָאָה שְׂכִיחַ,
וְלִקְבָּלֶיהָ אֲנִן עֲבָדִין עֲנוּיָא דָּא.

בְּתִיב (במדבר כט) וּבַעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה,
וּכְתִיב (ויקרא כג) אַךְ בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ.
בַּעֲשׂוֹר, בַּעֲשִׂירִי מִיבְעִי לִיה, מָאִי בַּעֲשׂוֹר.
אֵלָא, בְּגִין דְּהַשְׁתָּא בְיוֹמָא דָּא, כָּל דְּרָגִין
עֲלָאִין, אַתְיִין אֵלִין עַל אֵלִין, לְמַשְׁרִי עַל
סִיְהָרָא, וְלֹאֲנַהֲרָא לָהּ. וְכִלְהוּ בְרִזָּא דְעֵשֶׁר, עַד
דְּסִלְקָא לְמַאָה. וְכַד קִיַּמָּא בְרִזָּא דְמַאָה, כְּדִין
כָּלָא חַד, וְאַקְרִי יוֹם הַכַּפּוּרִים. וְעַל דָּא
בַּעֲשׂוֹר, כְּמָה דְּאֵת אֲמַר זְכוּר, שְׁמוֹר, דְּכִלְהוּ
אַתְיִין בְּגִין לְעֵשְׂרָא וְלֹאֲנַהֲרָא בְרִזָּא דְעֵשֶׁר.

אַתְרָר הַאי סָבָא רִישִׁיָּה לִקְבָּלֶיהָ דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן,
וְאָמַר לִיה, (רַבִּי שְׁמַעוֹן) הָא יִדְעָנָא
דְּשִׁאֲלָתָא תַּבְעִי בְּהַאי, בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי. אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְדָאִי, (ס"א דָּא
בַּעֲשִׂירִי יָאוֹת הוּא, וְהָכִי הוּא, אֲבָל בַּעֲשׂוֹר אֲמַאי וְכו') בַּעֲשׂוֹר יָאוֹת
הוּא. אִי הָכִי הוּא, אֲמַאי סָלִיק לְמַאָה, וְהָא
מִקְרָא לָא אַתְחַזִּי, אֵלָא דְסָלִיק לְשַׁבְעִין,
מִשְׁמַע דְּכְתִיב בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי, וְכַד
מַעֲשָׂרִי לְשַׁבְעָאָה עֶשֶׂר זְמַנִּין, הָא וְדָאִי סָלִיק
לְשַׁבְעִין. אָמַר לִיה, עַל דָּא אֶהְדְּרָנָא רִישָׁא
לְגַבְדָּהּ, דְּהָא יִדְעָנָא דְּחַפִּימָא אַנְתָּה.

תָּא חַזִּי, תְּרִין רִזִּין הָכָא, חַד דְּהָא סִיְהָרָא חֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי אֲקָרִי, וּבְגִין כֶּךָ אֲקָרִי חֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי עֲשׂוֹר, בְּגִין דְּקָא מְנַהֲרִין לָהּ עֲשׂוֹר
זְמַנִּין, הָא מַאָה. וְתוּ, הָאִי מְלָה דְּקָאֲמַרְתָּ,
וְדָאִי לְשַׁבְעִין סָלִיקָא בְּהַאי יוֹמָא, (וּבְדְרָגָא דְּשַׁבְעִין
אִיהוּ, וּבְדְרָגָא דְּמַאָה אִיהוּ. לְדְרָגָא דְּמַאָה לֹאֲשִׁלְמָא וְלֹאֲנַהֲרָא.) וּבְהַאי
דְּרָגָא דְּשַׁבְעִין, דְּהָא בְיוֹמָא דָּא נָטִיל לְכָל
עֲמָא דִּישְׂרָאֵל לְמִידָן, וְכִלְהוּ קִיַּמִּין בְּנִשְׁמַתָּא
יְתִיר מִגּוּפָא, דְּהָא בְיוֹמָא דָּא עֲנוּיָא דְּנִפְשָׁא
אִיהוּ, וְלָא מִגּוּפָא, כְּמָה דְּאֵת אֲמַר וְעֲנִיתָם אֵת

נִמְצָא, וּכְנַגְדָּהּ אֲנוּ עוֹשִׂים עֲנוּיָא
זֶה.

כְּתוּב (במדבר כט) וּבַעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה, וּכְתוּב (ויקרא כג) אַךְ
בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ. בַּעֲשׂוֹר - בַּעֲשִׂירִי
צָרִיף לוֹ לומר! מָה זֶה בַּעֲשׂוֹר?
אֵלָא מִשּׁוּם שְׁעִתָּה בְיוֹם זֶה, כָּל
מְדַרְגּוֹת עֲלִיוֹנוֹת בָּאוֹת אֵלָיו עַל
אֵלָיו לְשֵׁרוֹת עַל הַלְבָּנָה וְלִהְיֵאִיר
אוֹתָהּ, וְכָלן בְּסוּד שֶׁל עֶשֶׂר, עַד
שְׁעוּלָה לְמַאָה. וְכֹאֲשֶׁר עוֹמְדָת
בְּסוּד שֶׁל מַאָה, אִזּוּ הַכָּל אַחַד,
וְנִקְרָא יוֹם הַכַּפּוּרִים. וְעַל זֶה
בַּעֲשׂוֹר, כְּמוֹ שֶׁאֵתָּה אוֹמֵר זְכוּר,
שְׁמוֹר, שְׁכָלָם בָּאִים כְּדִי לְעֵשֶׂר
וְלִהְיֵאִיר בְּסוּד שֶׁל עֶשֶׂר.

הַחֲזִיר הַזֶּה רָאשׁוֹ כְּנֶגֶד רַבִּי
שְׁמַעוֹן, וְאָמַר לוֹ, (רַבִּי שְׁמַעוֹן) הָרִי
יִדְעָתִי שִׁשְׁאֲלָה תִקְשָׁה בְּכָאֵן,
בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי. אָמַר לוֹ
רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדָאִי, (זֶה בַּעֲשִׂירִי נִכּוֹן הוּא
וְכֵן הוּא, אֲבָל בַּעֲשׂוֹר מְדוּעָה וְכו') בַּעֲשׂוֹר
נִכּוֹן הוּא. אִם כֶּךָ הוּא, מְדוּעָה עוֹלָה
לְמַאָה? וְהָרִי מִהֶפְסוּק לֹא נִרְאָה,
אֵלָא שְׁעוּלָה לְשַׁבְעִים, מִמִּשְׁמַע
שְׁכְּתוּב בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי.
וְכֹאֲשֶׁר מַעֲשָׂרִים לְשַׁבְעִי עֶשֶׂר
פְּעָמִים, הָרִי וְדָאִי עוֹלָה לְשַׁבְעִים.
אָמַר לוֹ, עַל זֶה הַחֲזִירִי רָאשִׁי
כְּלָפִיד, שֶׁהָרִי יִדְעָתִי שְׁחָכְם אֵתָּה.
בָּא וְרָאָה, שְׁנֵי סוּדוֹת כָּאֵן. אַחַד,
שֶׁהָרִי הַלְבָּנָה נִקְרָאת חֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי, וּמִפְּנֵי כֵן נִקְרָא חֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי עֲשׂוֹר, מִפְּנֵי
שְׁכְּשִׁמְאִירִים לָהּ עֶשֶׂר פְּעָמִים -
הָרִי מַאָה. וְעוֹד, דְּכָר זֶה שֶׁאֲמַרְתָּ,
וְדָאִי לְשַׁבְעִים עוֹלָה בְיוֹם זֶה
(וּבְמְדֻרְגָּה שֶׁל שְׁבַעִים הִיא, וּבְמְדֻרְגָּה שֶׁל מַאָה
הִיא, לְדְרָגָה שֶׁל מַאָה לְהַשְׁלִים וְלִהְיֵאִיר).
וּבְדְרָגָה זוֹ שֶׁל שְׁבַעִים, שֶׁהָרִי
בְיוֹם זֶה נוֹטֵל לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל
לְדוֹן, וְכָלָם עוֹמְדִים בְּנִשְׁמָה יוֹתֵר
מִהַגּוּף, שֶׁהָרִי בְיוֹם זֶה עֲנוּיָא שֶׁל
הַנֶּפֶשׁ הוּא, וְלֹא שֶׁל הַגּוּף, כְּמוֹ

נִפְשׁוּתֵיכֶם כִּי כָל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא תַעֲוֶנָה. וְהָאִי
יּוֹמָא נָטִיל לְכָל נִפְשָׁאן וְהָיוּ בְּרִשׁוּתִיהָ, וְאִי
לֹא קִיּוּמָא בְּרִזָּא (נ"א בְּרִשׁוּתָא) דְּשַׁבְעִין, לִית לִיהָ
רְשׁוּ בִּנְפִשָׁאן, (ס"א לְקִיּוּמָא תַּמָּן) דְּקִיּוּמָא דְּנִפְשָׁאן
בְּרִזָּא (דף קפ"ו ע"א) דְּשַׁבְעִין, כְּמָה דְּאַתָּא אִמֵּר (תהלים
ז) יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שַׁבְעִים שָׁנָה וְגו'.

וְאִי תִימָא נִפְשָׁאן דְּרַבִּי דְּלֹא אֲשַׁלִּימוּ לְשַׁבְעִין
שָׁנִין לֹא שְׁלֵטָא בְּהוּ. וְדָאִי שְׁלֵטָא בְּהוּ,
אֲבָל לֹא בְּשַׁלִּימוּ, כְּמָאן דְּזָכִי יוֹמִין סְגִיאיִן
לְפַקוּדֵי אוֹרִייתָא, וְעַם כָּל דָּא בְּכֻלָּהוּ שַׁבְעִין
שָׁנִין אֲזִילָא. וְעַל דָּא תַּנִּינָן אֶחָד הַמִּרְבֵּה וְאֶחָד
הַמִּמְעִיט. מָאן אֶחָד. בִּיחודָא דְּשַׁבְעִין שָׁנִין,
מָאן דְּאֶסְגִי, וּמָאן דְּאֶמְעִיט.

וְעַד דָּא, בְּיוֹמָא דְּכַפּוּרֵי אַעֲבַר בְּכֻלָּהוּ שַׁבְעִין,
וְאַשְׁתָּלִים הָאִי דְּרָגָא בְּכֻלָּהוּ, וְכָל נִשְׁמָתִין
סֻלְקִין קָמִיָּה, וְדָאִין לַהּוֹן בְּדִינָא, וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא חַיִּים עֲלֵיהֶוּ דִּישְׂרָאֵל בְּיוֹמָא דָּא,
מָאן דְּלֹא אַעֲבַר טִינָא מְרוּחִיָּה לְכַפָּרָא עֲלֵיהָ,
(בְּיוֹמָא דָּא) כִּד סֻלִּיק צְלוּתִיהָ בְּהָאִי יוֹמָא, טַבַּע
בְּהִיּוּבָא אֶתֶר דְּאֶקְרִי רֶפֶשׁ וְטִיט, וְאִיּהוּ
מְצוּלוֹת יָם וְלֹא סֻלִּיק לְאַתְעֻטָּרָא בְּרִישָׁא
דְּמִלְכָּא.

בְּיוֹמָא דָּא לֹא אַצְטְרִיךְ בַּר נֶשׁ לְפָרָשָׁא חֲטָאוֹי
קָמִי אַחֲרָא, בְּגִין דְּכַמָּה אֵינּוּן דְּנִטְלִי
הֵהִיא מְלָה, וְסֻלְקִי לָהּ לְעִילָא, וְאִית סְהַדִּין
בְּהֵהִיא מְלָה. וּמָה (מִיכָה ז) מִשְׁכָּבַת חִיקָךְ שְׁמֹר
פִּתְחֵי פִיךָ, כָּל שֹׁפֵן אֵינּוּן דְּאֲזִלִי וְעִינִי
לְקִטְרָגָא לֹוֹן, וְסְהַדִּי עֲלֵיהָ. וְכָל שֹׁפֵן דְּחֻצִּיפּוּ
אִיּהוּ לְקָמִי כָּלָא, וְחֻלּוּל שְׁמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (קהלת ה) אֵל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ
לְחֻטִּיא אֶת בִּשְׁרָךְ. (מכאן והלאה רוא בגוון אחר).

פִּתַּח וְאָמַר, (שמות יב) הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ
חֳדָשִׁים וְגו', וְכִי כָּלְהוּ זְמַנִּין וְחֻדְשִׁין

שְׁנָאִמַר וְעִנִּיתֶם אֶת נִפְשֵׁיכֶם. כִּי
כָל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא תַעֲוֶנָה. וְיוֹם זֶה
לֹוֹקַח לְכָל הַנִּפְשׁוֹת וְנִמְצְאוֹת
בְּרִשׁוּתוֹ. וְאִם לֹא עוֹמְדָת בְּסוּד
(בְּרִשׁוּת) שֶׁל שַׁבְעִים, אֵין לָהּ רִשׁוּת
בִּנְפִשׁוֹת (לַעֲמֹד שָׁם), שְׁעִמִּידַת
הַנִּפְשׁוֹת בְּסוּד שֶׁל שַׁבְעִים, כְּמוֹ
שְׁנָאִמַר (תהלים ז) יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם
שַׁבְעִים שָׁנָה וְגו'.

וְאִם תֹּאמַר, נִפְשׁוֹת הַיְלָדִים שֶׁלֹּא
הִשְׁלִימוּ לְשַׁבְעִים שָׁנָה לֹא
שׁוֹלֵטִת בָּהֶם - וְדָאִי שְׁשׁוּלֵטִת
בָּהֶם, אֲבָל לֹא בְּשִׁלְמוֹת, כְּמִי
שֶׁזָּכָה לְיָמִים הַרְבֵּה לְמַצּוֹת
הַתּוֹרָה, וְעַם כָּל זֶה, בְּכָל שַׁבְעִים
שָׁנָה הִיא הוֹלֶכֶת. וְעַל זֶה לְמַדְנּוּ,
אֶחָד הַמִּרְבֵּה וְאֶחָד הַמִּמְעִיט. מָה
זֶה אֶחָד? בִּיחוד שֶׁל שַׁבְעִים שָׁנָה,
מִי שֶׁמִּרְבֵּה וּמִי שֶׁמִּמְעִיט.

וְעַד זֶה בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים עוֹבְרָת
בְּכָל הַשַּׁבְעִים, וְנִשְׁלָמַת דְּרָגָה זוֹ
בְּכָלֶם, וְכָל הַנִּשְׁמּוֹת עוֹלוֹת לְפָנָיו,
וְדָן אֶת כָּלֶן בְּדִין, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל בְּיוֹם זֶה.
מִי שֶׁלֹּא הִעֲבִיר טְנוּף מְרוּחוֹ
לְכַפֵּר עָלָיו, (בְּיוֹם זֶה) כְּאֲשֶׁר עוֹלָה
תְּפִלָּתוֹ בְּיוֹם זֶה, טוֹבַע בְּמָקוֹם
הַהוּא שְׁנִקְרָא רֶפֶשׁ וְטִיט, וְהוּא
מְצוּלוֹת יָם, וְלֹא עוֹלָה לְהִיּוֹת
עֲטָרָה כְּרֹאשׁ הַמֶּלֶךְ.

בְּיוֹם זֶה לֹא צָרִיךְ בֶּן אָדָם לְפָרֵשׁ
חֲטָאוֹ בְּפָנָיו אַחֵר, מִשּׁוּם שֶׁכַּמָּה
הֵם שְׁלוּקָחִים הַדְּבוּר הַהוּא
וּמַעֲלִים אוֹתוֹ לְמַעַלָּה, וְיֵשׁ עֲדִים
בְּדְבוּר הַהוּא. וּמָה (מִיכָה ז) מִשְׁכָּבַת
חִיקָךְ שְׁמֹר פִּתְחֵי פִיךָ - כָּל שֹׁפֵן
אֵלוֹ שֶׁהוֹלֵכִים וּמִסְתַּכְּלִים לְקִטְרָג
עֲלֵיהֶם וּמַעֲדִים עֲלֵיהֶם, וְכָל שֹׁפֵן
שְׁעוּזִית הוּא לְפָנָיו הַכֹּל וְחֻלּוּל שְׁמוֹ
שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְעַל זֶה
כְּתוּב, (קהלת ה) אֵל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ
לְחֻטִּיא אֶת בִּשְׁרָךְ. (מכאן והלאה סוד

באופן אחר)

פִּתַּח וְאָמַר, (שמות יב) הַחֹדֶשׁ הַזֶּה

לשנה אחת:
כ שבט

תצוה - קפ"ו ע"א

ג' שנים-ש"ב:
ל כסלו רצג

לְכֶם רֹאשׁ חֲדָשִׁים וְגו'. וְכִי כָל הַזְמָנִים וְהַחֲדָשִׁים אֵינָם שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? (אֵלֹהִים חֲדָשִׁים לֹא כְתוּב) אֵלֹהִים הַחֲדָשׁ הַזֶּה לְכֶם, שְׁלִי הוּא, אֲבָל אֲנִי מְסַרְתִּי אוֹתוֹ לְכֶם. שְׁלֶכֶם הוּא בְּנִגְלָה, אֲבָל שְׁבִיעִי שְׁלִי הוּא, וְעַל זֶה הוּא בִּפְסָה וְלֹא בְּגִלּוֹי. חֲדָשׁ שְׁלֶכֶם הוּא מְסַדֵּר פְּסָדֵר אוֹתִיּוֹת אֲכִיב, שֶׁהוּא א' ב' ג'. י"ב הוּא סוּד אוֹת ג' (וְהוּא א' ב' ג' בְּסִדֵּר הָאוֹתִיּוֹת). אֲבָל הַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, שְׁלִי הוּא מְסוּפָה הָאוֹתִיּוֹת (תְּשׁוּרִי). מָה הַטֶּעַם? אַתֶּם מְמַטָּה לְמַעַלָּה, וְאֲנִי מְמַעַלָּה לְמַטָּה.

זֶה שְׁלִי. בְּרֹאשׁ הַחֲדָשׁ אֲנִי הוּא בְּכִסּוּי, וּבַעֲשֶׂרָה לַחֲדָשׁ אֲנִי הוּא, מְשׁוּם שֶׁאֲנִי בְּחֻמֵּשׁ רֵאשׁוֹנוֹת, וּבְחֻמֵּשׁ אַחֲרוֹנוֹת, וּבְחֻמֵּשׁ שְׁלִישִׁיּוֹת. בְּתַחֲלַת הַחֲדָשׁ אֲנִי הוּא מְשׁוּם חֻמֵּשָׁה יָמִים. בַּעֲשֶׂרָה לַחֲדָשׁ אֲנִי הוּא מְשׁוּם חֻמֵּשָׁה יָמִים אַחֲרֵים. בְּחֻמֵּשָׁה עֶשֶׂר לַחֲדָשׁ אֲנִי הוּא מְשׁוּם חֻמֵּשׁ שְׁלִישִׁיּוֹת.

מָה הַטֶּעַם כָּל זֶה? מְשׁוּם שֶׁכָּל חֲדָשׁ זֶה הוּא מְעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן, וְעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן בְּסוּד חֻמֵּשׁ הוּא, בְּכָל זְמַן וְזְמַן, וּמְשׁוּם כִּף חֲדָשׁ זֶה הוּא בְּכִסּוּי וְלֹא בְּגִלּוֹי, מְשׁוּם שֶׁעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן בְּכִסּוּי הוּא, וְכָל דְּבָרָיו בְּהִסְתָּר. וְחֲדָשׁ זֶה הוּא שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַדּוֹ. כִּיּוֹן שְׁמִינִיעַ יוֹם הַט"ו לַחֲדָשׁ, אִזּוֹ מְתַגַּלָּה. הַכָּל הוּא מְגִיעַ בְּהַתְחַדְּשׁוֹת הַלְבָנָה, וְנִשְׁלֶמֶת הַלְבָנָה וּמְאִירָה מְאֵמָה הַעֲלִיּוֹנָה, וְעוֹמֶדֶת לְהָאִיר לַתְּחִיּוֹתִים מִתּוֹךְ הָאוֹר הַעֲלִיּוֹן, וְעַל זֶה נִקְרָא רֵאשׁוֹן, כְּמוֹ שְׁנָאֲמַר (וַיִּקְרָא כג) וְלִקְחֶתֶם לְכֶם בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן. עַד עַכְשָׁיו עוֹמְדִים כָּל הַיָּמִים בְּסוּד עֲלִיּוֹן. מִכָּאן יוֹרְדִים לְסוּד תַּחְתּוֹן. בֹּא וּרְאֵה, מִיּוֹם הַעֲלִיּוֹן הָיוּ יָמִים

לֹא אֵינּוֹן דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (אֵלֹהִים חֲדָשִׁים לֹא כְתִיב) אֵלֹהִים הַחֲדָשׁ הַזֶּה לְכֶם, דִּילִי אִיהוּ, אֲבָל אֲנָא מְסַרְתִּי לִיהּ לְכוּן, דְּלִכּוֹן אִיהוּ בְּאַתְגַּלְיָא, אֲבָל שְׁבִיעָא דִּילִי אִיהוּ, וְעַל דָּא אִיהוּ בִּפְסָה, וְלֹא בְּאַתְגַּלְיָא. יִרְחָא דְלִכּוֹן, אִיהוּ בְּסִדֵּרָא, פְּסָדֵר דְּאַתּוּן אֲכִיב, דְּאִיהוּ אב"ג. י"ב אִיהוּ רְזָא דְג'. (ס"א וְאִיהוּ אב"ג בְּסִדֵּרָא דְאַתּוּן) אֲבָל יִרְחָא שְׁבִיעָא דִּילִי אִיהוּ מְסוּפָא דְאַתּוּן. (ס"א תְּשׁוּרִי) מְאִי טַעְמָא. אַתּוּן מְתַתָּא לְעִילָא, וְאֲנָא מְעִילָא לְתַתָּא.

הָאִי דִּילִי. בְּרִישָׁא דִּירְחָא, אֲנָא אִיהוּ בְּאַתְפְּסִיָּא. בַּעֲשֶׂרָה דִּירְחָא, אֲנָא אִיהוּ, בְּגִין דְּאֲנָא בְּחֻמֵּשׁ קְדָמָאִי, וּבְחֻמֵּשׁ אַחֲרָנִין, וּבְחֻמֵּשׁ תְּלִיתָאִי. בְּקִדְמִיתָא דִּירְחָא אֲנָא אִיהוּ, בְּגִין חֻמֵּשָׁא יוֹמִין. בַּעֲשֶׂרָה דִּירְחָא אֲנָא אִיהוּ, בְּגִין חֻמֵּשׁ יוֹמִין אַחֲרָנִין. בְּחֻמֵּשָׁה עֶשֶׂר דִּירְחָא אֲנָא אִיהוּ, בְּגִין חֻמֵּשׁ תְּלִיתָאִי.

מְאִי טַעְמָא כּוּלִי הָאִי. בְּגִין דְּכָל יִרְחָא דָּא מְעַלְמָא עֲלָאָה אִיהוּ, וְעַלְמָא עֲלָאָה בְּרִזָּא דְחֻמֵּשׁ אִיהוּ, בְּכָל זְמַנָּא וְזְמַנָּא, וּבְגִינִי כִף יִרְחָא דָּא אִיהוּ בִּפְסָה, וְלֹא בְּאַתְגַּלְיָא, בְּגִין דְּעַלְמָא עֲלָאָה בִּפְסָה אִיהוּ, וְכָל מְלוּי בְּאַתְפְּסִיָּא. וְיִרְחָא דָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ בְּלַחֲדוּדִי. כִּיּוֹן דְּמְטָא יוֹמָא דְחֻמֵּסֵר, פְּדִין גְּלִיָּא. פִּלָּא אִיהוּ מְטָא בְּחֻדְתוֹתָא דְסִיְהָרָא, וְסִיְהָרָא אֲשֶׁתְּלִימָתָא, וְאַתְנֶהֱרִית מְאִימָא עֲלָאָה, וְקִיִּימָא לְאַנְהָרָא לְתַתָּאִי מְגוֹ נְהוּרָא דְלְעִילָא, וְעַל דָּא אֲקָרִי רֵאשׁוֹן, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (וַיִּקְרָא כג) וְלִקְחֶתֶם לְכֶם בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן. עַד הַשָּׁתָּא קִיִּימִי פִלָּהוּ יוֹמִין בְּרִזָּא עֲלָאָה, מִכָּאן נִתְחִין לְרִזָּא תַתָּאָה.

תָּא חֲזִי, מִיּוֹמָא עֲלָאָה הָווּ אֵלִין יוֹמִין קְדָמָאִין, רִזָּא דְעַלְמָא עֲלָאָה, מָאן דְּאִין